

Bal felől megnyílt a fasor. Életem egyik fontos elágazásához közeledtem.

A vizsgabiztos korábban arra utasított, hogy „a legelső lehetőségnél” kanyarodjam balra. Húszméternyi tétovázás után kivettem az indexet. Hármastól kettesbe váltottam, lepillantva a sebességváltóval ügyködő jobb kezemre. A fejfördítással egy időben rájöttem, hogy megint hibázom. A vizsgabiztos alig néhány sarokkal arrébb már rám dörrent egyszer, hogy ne azt a rohadt sebességváltót bővíljem, ami, köszöni szépen, bekattan anélkül is, hanem az utat nézzem ezerrel.

Minden idegszáammal a vezetés ismert, de még nem gépiesen begyakorolt mozdulataira kellett összpontosítanom. Látómezőm szélén, a középső visszapillantó tükörben éber álomként derengett a hátsó ülésen elterpeszkedő vizsgabiztos. Most, hogy a középvonal felé húzódtam, a mögöttem lévő forgalom ellenőrzése végett jogosan tekintettem bele ebbe a tükörbe.

Láttam, felpillant a mappájából. Közömbösséget erőltetett magára, de nem tudta leplezni az arcára kiülő feszültséget. Mint zsákmányára lecsapni készülő ragadozó, figyelt. Ekkor döböntem rá, ki ő, és hova jutottam.

A történethez tartozik, hogy ez volt a második vizsgám. Egyszer már megbuktam.

Még az első vizsga előtt megtárgyaltam Szombathy Julival, legjobb barátnőmmel, hogy ő hat éve húszezret fizetett az oktatójának, aki ötezret megtartott, tizenötöt meg továbbadott a vizsgabiztosnak. Azt, hogy így kell tennie, a második vizsgája előtt súgta meg az oktatója, aki meg akarta kímélni az újabb kudarctól. Az elsőn, amin pedig magához képest brillírozott, simán megbukott, míg a húsz-ezerrel megtámogatott másodikon, amin igazi kocavezetést produkált, már készakarva sem tudott volna. Az utolsó óráim egyikén én is puhatolóztam az oktatómnál, hogy mi a szokásos ügymenet ezzel kapcsolatban. Az oktatóm egy velem egykorú, negyvenes nő volt, Edina, aki farmerszere- lést és szegeceses derékszíjat hordva igyekezett macsós zord- ságot adni kinézetének, így szerezni tekintélyt férfiak uralta szakmájában, ám a kocsija padlizsánlila volt, és a kesz- tyűtartó fölött kabalamenyasszony ült tüllruhában. Edina határozottan csóválta a fejét. Csapdosott lófaroakra kötött haja, ingott rajta a rózsaszínű szalag, mint elröppenő készü- lő, nagy pillangó. Kenőpénz nincs. Amikor ezt elmeséltem Julinak, nem győztünk bólogatni, hogy lám, hazánkban fo- lyamatosan javulnak a közállapotok, milyen pozitív válto- zás történt ezen a fronton is az elmúlt hat év alatt.

Az első vizsgámon tehát én is megbuktam. Utólag visz- szatekintve látszott, mennyire simán. Pedig a pillanat he- vében úgy tűnt, hogy hajszálon múltott a siker. A vizsgaút vége felé nagy ívben vissza kellett kanyarodnom balra, azaz a felezővonalat átlépve, ellenkező irányba fordulnom. Mi- után befejeztem a műveletet, a vizsgabiztos, aki akkor még egy másik volt, óriási meglepetésemre azt mondta, hogy húzódjak az úttest szélére, és adjam át a kormányt az ok- tatómnak, mert a vizsgának vége. Mind a hárman szótla- nul mozdultunk meg. Én, kissé kóvályogva az értetlenség- től, kiszálltam a vezetőülésből, és hátraültem a vizsgabiztos helyére, aki közben előrement az anyósülésre, amelyből

addigra Edina átült a kormányhoz. Miközben új helyükön becsatoltuk a biztonsági övet, a vizsgabiztos megkérdezte, hogy vajon rájöttem-e, mit rontottam el. A kérdés elhangzásakor fogalmam se volt, hogy mit. A sokk első hullámában egyelőre még a gondolatát is elhessegettem magamtól, hogy megbuktam. Ott tartottam, hogy eddig milyen kitűnően alakult a vezetésem, nemcsak a mozdulataim pontosak, de a nyugalmam is rendíthetetlen. Ha minden így folytatódik, akkor néhány perc múlva jogosítványt szerzek. De a kérdés utáni első néma másodpercben szétnyílt a függöny. Tisztán kirajzolódott előttem, hol hibáztam. Hát persze, ezt a nagy ívben balra visszakanyarodást igazából sohasem értettem meg. Edina se tudta soha világosan elmagyarázni. Hogy is van azzal az indexeléssel? Először jobbra jelzek az indexszel, majd lehúzódom jobb felé, hogy elég helyem legyen, azután rátérek a lényegre, a balra kanyarodásra. És mielőtt balra kezdek kanyarodni, másodszer is indexelek, de ezúttal bal felé. Mindeközben figyelem a mögöttem haladó forgalmat meg a szembejövőt. Még akkor is, ha ebben a konkrét esetben, ezen a délelőtti órán tökéletesen kihalt volt a lakótelepi mellékutca. Ráadásul a kormányt is szabályosan, két kézzel kellett tartanom tekerés közben, plusz visszaváltanom a sebességet. Ez már tényleg túl sok volt egyszerre. Minden létező figyelmemet lekötötte. Miután kitettem az indexet jobb felé, annyira megnyugodtam, mintha soha az életben nem kellene többé ezzel az idegesítő piros kis fénnel foglalkoznom. Az, hogy pár másodpercre rá, a balra kanyarodás előtti pillanatban még egyszer villogtassak balra, végképp nem jutott eszembe.

Egy ütemmel később tehát rájöttem a bukásomat okozó hibára, és helyesen válaszoltam meg a vizsgabiztos kérdését.

Néhány perces csend ereszkedett a társaságra. Mindenki emésztette magában az új helyzetet. Edina padlizsánlila autója, egy Chevrolet Aveo, kanyargott a lakótelep árnyas

mellékutcáinak labirintusában a távolban dübörgő főútvonal felé.

Csak a kormánya nem volt már az én kezemben.

Valami apróság ürügyén Edina és a vizsgabiztos, akik korábbról ismerték egymást, beszélgetni kezdtek. Ahogy egyre jobban belemelegedtek a társalgásba, én a hátsó ülésen egyre elszigeteltebbnek éreztem magam. Elszigeteltségem önmagában nem zavart. Egyedül azt nem szerettem volna, ha valamelyikük, főleg a vizsgabiztos, úgy hiszi, hogy a kudarc hatására én bástyázom körbe magam sértődött hallgatással. Különben is, hol van itt az én esetemben kudarc? Ha úgy vesszük, egy paraszthajszálon múlt a siker. Mutatni akartam, hogy én legalább annyira felszabadultnak érzem magam, mint ők, akik az első két ülésen csevegnek. Egy játszótér melletti fekvőrendőrrön gurult át a Chevrolet Aveo. Eljött a pillanat, hogy én is bekapcsolódjak a társalgásba.

A vizsgabiztos iménti kérdésében, hogy tudom-e, mit rontottam el, nem Kun úr voltam, és még kevésbé Kun elvtárs, mint az apám hivatalos relációiban gyerekkorom idején, hanem egy lemagázott Árpád. A vizsgabiztos nem leereszkedően vagy bizalmaskodásból szólított a keresztnevemen, hanem mert ekkoriban ez már így volt szokás a tévés vetélkedőkben. Még némi szánakozás is kicsendült a hangjából amiatt, hogy az elmúlt pillanatban kénytelen volt megbuktatni. Leginkább azonban azt akarta demonstrálni, hogy a legteljesebb jóindulattal van irántam annak ellenére, hogy foglalkozásából kifolyólag kellemetlenséget kellett nekem okoznia. A fekvőrendőr zökkenőjén megdobja ezt a közvetlen hangot vittem tovább a viszonyunkban, amikor a keresztnevén, Andrásnak szólítottam.

Nagyobbik gyerekem, Mihály hároméves múlt, a kisebbik, Erzsike három hónapos. Már Mihály születése után nagy megkönnyebbülést éreztem. Amit akkor úgy nyugtáztam, mint természetes reakciót arra, hogy az esemény

szerencsésen lezajlott, és mind a baba, mind az anyukája egészséges. Fel sem tűnt, hogy a megkönnyebbülésem nem múlik el, hanem azután is változatlanul kitart, hogy visszatértek a hétköznapiak. Erre csak akkor figyeltem fel, amikor a második baba, Erzsike megszületett. Rohantam le a szülészeti melletti Penny Marketbe valami harapnivalóért az egész napos koplalás után, miközben Bori, a feleségem nálam lévő mobilján felhívtam a legfontosabb embereket, Lászlót és Julit, hogy elmondjam a nagy hírt, és éreztem, hogy olyan könnyedén szökellek a kórházi lépcsőn, majd kint a csikkokkal, szeméttel borított járdán, mintha a Holton járnék. Azokból a láthatatlan súlyokból, amiket egész életemben cipelnem kellett, megint lehullott rólam néhány nagy kolonc. Most már nem tudtam nem észrevenni, hogy végérvényesen. Minden mozdulat egyre kevesebb energiába került. Ha megakadtam is néha, úgy haladtam az életemben, mint kés a vajban.

Edina és András eddigi beszélgetéséből kiderült számomra, hogy András szintén kétgyerekes apa. A fekvőrendőr pedig azért volt éppen ott, mert egy frissen felújított játszótér mellett haladtunk el, s ezek abban az időben azt jelentették számomra, hogy honfitársaim sorsa talán Trianon óta először kezd igazán jobbra fordulni, és a magyar középosztály által luxuscikknek tekintett gyerekekre is futja. Magabiztosan szóltam oda Andrásnak. Nincs egyedül abban, amiről éppen beszélt. Példának okáért én is határozottan szeretek játszótérre menni a gyerekeimmel. Nyugodjon meg, ettől még nem vagyunk fehér hollók. Szemléletváltás zajlik a szülői, ezen belül is – ha lehet, még markánsabban – az apai hozzáállásban.

Edina belém tanult a levezetett órák alatt, szokva volt a stílusomhoz. András nemcsak a fekvőrendőr, de a meghökkenés is megdobta egy pillanatra, de zökkent egyet, és túljutott rajta.

Az első vizsgára tehát a balra nagy ívben történő visszakanyarodás titkát Edinának nem sikerült maradéktalanul átadnia. A második vizsgára viszont egy másik, sorsdöntőnek bizonyuló tudást igen.

A bukást követő egyik pótórán történt. A mintaszerűen végrehajtott, nagy ívű balra kanyarodás után a másik sávba kerültem, ahol két parkoló autó közé, kiigazító tolatás nélkül, egyből sikerült becuppantanom a padlizsánlila Chevrolet Aveót. Leállítottam a motort. Fűjtünk egyet. Végigvettük a soron következő, második vizsga nem szakmai mozzanatait. Hogy a nap melyik órájában, milyen forgalomnál legelőnyösebb vizsgázni, melyik vizsgabiztos melyik útvonalat kedveli. Ekkor Edina a homlokára csapott. A csuklóján megvillantak és összecsősröntek a karperecei. Van egy vizsgabiztos, aki akkora nagy kekec, hogy őt legjobb, ha elkerülöm. „Melyik irányba?” – kérdeztem, amire Edina két tenyerébe temette az arcát, mutatva, mennyire fárasztom a szellemeskedésemmel, majd legyintett, hogy tök mindegy, balra vagy jobbra, de nagy ívben. Saját útvonalon vezettedi végig a vizsgázóit, ahol a legtöbbjüket sikeresen kivéreztedi. Akiket mégsem, azokat elirányítja egy „párját ritkítóan szemét elágazáshoz”, ahol Budapest „legsunyibb közlekedési lámpája” lóg. Legvalószínűbb, hogy úgyse szaladok bele, mert az általam kért reggeli időpontban még sohasem vizsgáztatott, de azért biztos, ami biztos, „guruljunk a helyszínre”, hogy meg tudja mutatni, miről beszél. Odagurultunk.

Szóval miután megnyílt a fasor az utca bal oldalán, és én a középvonál felé húzódtam a padlizsánlila Chevrolet Aveóval, majd szinte már hanyag mozdulattal kikattintottam az indexlámpát balra, belém hasított a felismerés. Atyaúristen, a hátsó ülésen az a bizonyos vizsgabiztos ül, a Nagy Kekec, és a párját ritkítóan szemét elágazáshoz jutottam! Végre megértettem, Edina miért heherészett olyan zavartan beszállás közben, és az egész út alatt miért volt

szokatlanul feszült. Ő rögtön tudta, hogy a lila Aveo szűk utasterében micsoda fenevaddal leszünk összezárva. Annyira belefeledkeztem a megvilágosodásba, hogy elveszítettem pár értékes másodpercet. A kanyarodás előtti utolsó pillanatban néztem fel Budapest legsunyibb közlekedési lámpájára. Ott ült fenn, mint valami valószínűtlen madár, a lombok takarásában. Egyik szeme kigyúlt: fénye zöldre váltott. Mintha cinkosan rám kacsintana.

Az elágazás után azon az egyirányú mellékutcán gurultunk tovább, amely a vizsga szempontjából már célegyenesnek számított. Akár csukott szemmel is végig tudtam volna vezetni rajta, annyiszor hajtottam át erre az elmúlt hetekben – csupán máshonnan szoktam rákanyarodni.

Attól, hogy rájöttem a félelmetes igazságra, remegni kezdhett volna kezem-lábam, és ezen az utolsó pár száz méteren még elkövethettem volna valami végzetes hibát. Csakhogy az egyik nagy kolonc, ami leszakadt rólam, éppen az volt, hogy megtanultam, hogyan legyek hálás mindenért. Ebben az esetben például szinte ujjongtam, hogy ilyen későn, nem a vizsga lelegején ért a rádöbbenés, hogy a Nagy Kecec ült be hozzánk, amikor az akár bénító pánikká dagadhatott volna bennem. Magamhoz képest biztos kézzel araszoltam előre a feltorlódott hosszú sorban a következő közlekedési lámpáig, amelynek zöldje csak akkor engedte tovább az autókat, amikor a keresztező Váci út hat sávjában hömpölygő forgalma megtorpant, és fél percre átjáró nyílt benne a túlsó oldalra.

Visszajutottunk a Duna Plaza épületmonstruma mögött abba a parkolóba, ahonnan fél órával korábban elindultunk, és ahol ezen a reggeli órán mutatóban állt csak egy-egy autó. Nem zavarta semmi a pár hete leöntött bitumen tükörsima nyújtózkodását. A felfestett útburkolati jelek olyan patyolatfehérek voltak még, hogy világítottak. A csíkok és vonalak egy síkban lévő labirintusában

bolyongtam, de olyan vigyázva, mintha láthatatlan falakat kellene kerülgetnem. A kanyarokban mindig lassan, komótosan tettem ki az indexet, mígnem egy legutolsó villogtatás után betolattam az egyik találomra kiválasztott üres helyre a sok száz közül.

Elfordítottam a slusszkulcsot. Az Aveo motorja egy utolsó rázkódás után leállt. A hátsó ülésen a Nagy Kecec kivárta, hogy szép kerekre érjen a csönd, majd nagy csattanással összecsapta a dossziéját.

– Ez a legutolsó rodeózás tökéletesen felesleges volt, mint annyi minden a vezetésében – figyelt a középső visszapillantón keresztül. – De sajnos csak a hibákat szankcionálhatom, a hülyeséget nem. Így a büntetőpontjainak száma összesen tíz.

Sosem voltam kifejezett emlékezőművész, de ezt a tízpontos hibahatárt tisztán megjegyeztem. Letaglózott az újabb kudarc.

– Legjobb meggyőződésem ellenére kénytelen vagyok volánhoz engedni magát – folytatta. – De a lelkiismeretem megnyugtató végett ígérje meg nekem, Kun úr, hogy minden erejével azon lesz, hogy minél hamarabb, a legkisebb károkozás nélkül megtanul tisztességesen vezetni.

Nemcsak emlékezőművész nem vagyok, de a felfogásom is lassan őrlí az új információkat.

„Most akkor tulajdonképpen miről beszél?“, tettem fel magamban a kérdést. De a zsigereimmel már megértettem. Hipnotizálva bámultam a Nagy Kececet a visszapillantóban, miközben a gyomrom, amit az iménti csalódás öszszerántott, már kiengedett, és jólesően bizseregni kezdett. „A tízpontos hibahatár az jelenti, hogy tizeneggyel bukatal volna meg, barom“, mondtam magamban, miután lassú felfogásom beérte a testi jó érzést.

*